

POLOŽAJ V GRČIJI POSTAJA VEDNO BOLJ NAPET

Stefanopulos vrnil kralju mandat Povsod izredni vojaški ukrepi

Kraljevo palačo in vladne urade so zastražili močni vojaški oddelki - Vesti o vpoklicih rezervistov - Stefanopulos se je ravnal po navodilih stranke

ATENE, 10. — Kralj Konstantin je ob 12.15 sprejel Stefanopulos, ki mu je vrnil poverilnico in s katerim se je zadržal v razgovoru uro in pol. Stefanopulos je nato izjavil, da se je ravnal po volji stranke, ki je večerj z veliko večino zavrnila možnost sestave njegove vlade. Stefanopulos je dodal, da kralju ni predlagal nobene druge rešitve.

Kralj je danes dvakrat sprejel Novasa, s katerim se je razgovarjal dalj časa in ki je nato sklical sejo vlade. Novasova vlada je bila namreč sicer porazena pred parlamentom, ostala pa je na oblasti, da opravila običajne posle.

V Grčiji je ozračje napeto in se sedaj že odkrito govori o desničarskih poskusih in o možnosti državnega udara s strani kralja. Kraljeva palača, predsedstvo vlade in celotno področje v središču Aten, kjer so vladni uradi, so izredno močno zastraženi in tu ne samo s policisti temveč tudi z vojaškimi oddelki, oklopnimi avtomobili in tanki. Atenski popoldanski listi objavljajo vesti o vpoklicih rezervistov. Iz vse Grčije poročajo o izrednih vojaških ukrepih.

Kralj očito išče primernega kandidata, ki bi razbil »Zvezo centra« in ki bi vzpostavil vlado s pomočjo desničarskih poslancev in torej, da bi v bistvu ponovil poskus, ki ga je že naredil v Novasovo vlado. Govori se tudi o možnosti sklicanja kronskega sveta, na katerem bi bili prisotni vsi načelniki strank, bivši ministrski predsedniki in druge osebnosti, da bi sestavili tehnično vlado, ki naj bi ji predsedoval neposlanec in ki naj bi uživala podporo različnih političnih skupin. V bistvu pa gre za prikrit poskus desničarske vlade in ma, kot vsi podobni poskusi, malo možnosti, da dobi podporo parlamenta.

Zvedelo se je tudi, da različne politične osebnosti »varujejo« posebni varnostni oddelki, da jih ščitijo pred morebitnimi atentati. Po uradnih vesteh gre za opozicijske levičarske »EDA«, ki je pred dnevi objavila vesti, da se pripravlja načetni o eliminaciji vidnejših levičarskih predstavnikov. Zato je menda policija sprejela ukrepe, da zaščiti vidne grške politične osebnosti.

V Celovcu je umrl dr. Franc Petek

CELOVEČ, 10. — Včeraj je v Celovcu umrl dr. Franc Petek, vodilni koroski slovenski politik.

Rodil se je 3. marca 1885 — letos je slavil 80-letnico — v Stari vasi pri St. Lipsu v Podjunju. Po maturi na celovški gimnaziji je nadaljeval študije na medicinski fakulteti dunajske univerze, kjer je leta 1911 doktoriral. Nato je bil praktični zdravnik v Velikouvi vse do svoje smrti. Že kot visokošolac se je udeleževal v Klubu koroskih slovenskih akademikov na Dunaju. Po letu 1920 pa je stal v prvih vrstah v boju za demokratične pravice koroskih Slovencev. Od leta 1923 je bil predsednik Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroskem, bil je med soustanovitelji Zveze slovenskih združenj in predsednik Slovenskega šolskega društva. Istega leta je bil prvič izvoljen za delžnega pooblaščenca in je ostal v koroskem deložnem zboru vse do leta 1934, ko je v Avstriji zavlada diktatura. Koroske Slovence je zastopal tudi na mednarodnih manjšinskih kongresih.

Pod diktaturo so ga preganjali in že leta 1942 je navezal stike s protifašističnim gibanjem. Ko se je po končani vojni vrnil iz pregnanstva, je takoj stopil v prve vrste slovenskega narodnega gibanja na Koroskem, kjer je začel izdajati »Slovenski vestnik« ter bil do svoje smrti predsednik nadzornega odbora Zveze slovenskih organizacij ter bil na vodilnem položaju v drugih koroskih slovenskih ustanovah.

Pogreb zaslužnega voditelja koroskih Slovencev bo jutri v Celovcu.

Švedska delegatka o Fanfanijevem «moratoriju»

IZ Soluna poročajo, da je zvečer 1500 studentov priredilo manifestacijo za Papandreuja.

ZENEVA, 10. — Sovjetski delegat Carapkin je na razorožitveni konferenci predložil dokument v imenu delegacije opozorcev, ki ga je poslala vlada Vzhodne Nemčije. V dokumentu se predlaga, naj se obe Nemčiji odpovesta jadrskemu orožju. Ameriški delegat Foster je odgovoril, da vlada ZDA Vzhodne Nemčije se ni priznala in da zaradi tega dokument lahko velja samo kot besedilo neke nevladne organizacije. Carapkin je nato odgovoril, da je to enostransko mnenje. Foster: »Dokument se lahko smatra kvečjemu kot dokument sovjetske delegacije.«

Nato sta govorila delegata Poljske in CSSR. Obsodila sta ameriški napad na Vietnam in zahtevala, da se načrt o atlantski jedrski sili dokončno zavrne. Odgovoril jima je Foster in ponovil, da ZDA v Vietnamu »izvajajo sprejete obveznosti do južnovietnamskega ljudstva ter da so ZDA pripravljene na pogajanja. Za omejitve jedrskega orožjevanja pa je dejal, da se ne more omejit samo na nemško področje.

Od nevezanih držav se je prvič oglašala danes švedska poslanica Myrdhal. Zagovarjala je nujnost izvajanja že sprejete resolucije v razorožitveni komisiji OZN ter zahtevala, naj se najprej obravnava omejitve jedrskega orožjevanja in prepoved jedrskih poskusov. Ugotovila je, da so razlike med ZDA in ZSSR sedaj nekoliko manjše kot v preteklosti. Za sporazum o omejitvi širjenja jedrskega orožja je podarila nujnost jamstev s strani atomskih držav. Predsednik bi moral te države prenehati z jedrskimi poskusi vseh vrst, kar je prva zahteva švedske vlade. Glede inšpekcijske je dejala, da je potrebno najprej ugotoviti, kakšno je minimalno tveganje negotovosti, ki se lahko dopušča.

V svojem govoru je večkrat omenila predlog italijanskega zunanjega ministra Fanfanija o »jedrskem moratoriju« s strani jedrskih držav v primeru, da ne bo mogoče doseči sporazuma. Gre samo za določitev trajanja moratorija, ki ga je predlagal Fanfanij. Medtem bi se pogajanja med jedrskimi državami nadaljevala. Fanfanijev predlog bi bil po njenem mnenju koristen kot pritisk na jedrske države.

VOJNA V VIETNAMU

Hude borbe pri Duc Co McNamara: «Še 20 let, če bo treba»

Johnson se je včeraj posvetoval s poslanci - Posredovanje VS OZN odloženo

SAJGON, 10. — Prejšnjo noč se je vnela v bližini mesta Duc Co ena izmed najhujših bitk in ki veže mesto Plejku z mejo s Kambodžo. Posadka v Duc Co je namreč praktično obkrožena že dva tedna in v torek so poslali tja dva bataljona južnovietnamskih padalcev. Ko se je začela bitka, je prispela iz mesta Plejku oklopna kolona vladnih vojakov in se spopadla z enotami narodnoosvobodilne vojske. V bitko so poleg letal posegli tudi oboroženi helikopteri ter napadli položaje osvobodilne vojske z raketaami in mitraljezi. Ameriški svetovalec zatrjujejo, da se bitke udeležujejo tudi severnovietnamski vojaški ter podarjajo, da je strateško zelo važna dejstva, da je meja s Kambodžo oddaljena komaj 15 kilometrov.

Kolono vladnih vojakov so na omenjeni cesti enote osvobodilne vojske napadle trikrat. Kolono sestavljajo tudi ameriški »grangeri« in »marines«. Izgube so bile precejšnje z obeh strani. V ameriških krogi trdijo, da so prestrel 135 trupel gverilcev, ki so padli žrtve zaradi napadov letal in helikoptrov. Američani priznavajo, da so gverilci sestrelili njihovo letalo »Super-sare« in da je pilot padel v roke gverilcev. Pozneje so Američani sporočili, da je v tej hudi bitki padlo 219 vojakov osvobodilne vojske.

V ostalih krajih Južnega Vietnama danes ni bilo posebnih spopadov, pač pa so ameriški vojaški streljali v množico civilistov ter raniili več oseb, med njimi tudi nekoga 12-letnega dečka. Kaže, da je množica demonstrirala proti Američanom. Ameriški letalski napadi na Severni Vietnam pa se ne kaže v zadnjih dveh dneh zmanjšali.

V Washingtonu se je predsednik Johnson danes drugič sestal na posvetovanje s parlamentarci, ki bo trajalo osem dni. Včeraj je spre-

Številne države priznale Singapur

SINGAPUR, 10. — Podpredsednik singapurske vlade Tohcinčie je izjavil novinarjem, da je listopad Singapur iz Malezijske federacije izšla vlada v Kuala Lumpur in kot dokaz razdelil pismo predsednika vlade Malezije Rahmana. K' je predsednik vlade Singapur »postavil pred ultimatum: ali izstop ali pa bo »kontrola položaja nemogoča«. Zunanji minister Singapur Razaranan pa je dejal, da bo nova neodvisna država vodila prijateljsko politiko z vsemi državami: ne glede na ideologijo, z ediniim pogojem, da bodo prijateljske Singapura. Ki bo poskušal postati član pri OZN.

Doslej so priznale novo državo

poles Velike Britanije, tudi Japonija in Avstralija. Vlada Indonezije pa je predložila vladi Kitajske, naj bi obe vladi priznala Singapur. Tu di Nova Zelandija je sklenila priznati novo državo. Iz Washingtona pa so sporočili, da bodo priznali Singapur, kljub zaskrbljenosti, ki jo je odcepitev povzročila. Ker bo odslej položaj ZDA v jugovzhodni Aziji še bolj delikatna. Noo je prišlo sporočilo, da sta novo državo priznali tudi Indija in Avstralija.

Visoki britanski komisar v Maleziji lord Head je danes obiskal Singapur in vodil razgovor s predsednikom vlade Likvanjevom. Nov položaj proučuje britanski minister za Commonwealth, ker hoče Singapur ostati član britanske skupnosti. Predsednik vlade Wilson pa je izjavil, da ga odcepitev Singapur ni presenetila, ker je že prej vedel za staveže. Nato je poudaril, da bo Anglija še dalje podpirala Malezijo v sporu z Indonezijo. Sicer pa ese bo videlo pozneje kakšne bodo posledice odcepitve za britanske obrambne načrte.

ZATIŠJE V ITALIJANSKEM POLITIČNEM ŽIVLJENJU

Pogajanja za rešitev krize deželne uprave Sardinije

Zanimive izjave avstrijskega zunanjega ministra Kreiskega o pogajanjih med Italijo in Avstrijo in položaju avstrijske manjšine na Južnem Tirolskem

RIM, 10. — Politično življenje je še vedno v počitniškem razdobju, saj so vsi vidnejši predstavniki strank, predsednik vlade in ministri na dopustih. Zato je nekoliko nezaznanesno oburna pozornost na položaj v deželnem svetu Sardinije, kjer je prišlo do teza v sestavljanju odbora levega centra bolj iz osebnih kot iz načelnih razlogov. Kot smo že poročali, so se pojavili »prosti strelci« v vrstah leveice KD in PSI in odbor ni prejel predvidene ter na papirju zagotovljene večine.

Sedaj kaže, da so celotno vprašanje uredili, tako da v odboru ne bodo sodelovali samo svetovalci KD, PSDI in PSI temveč tudi Sardinjske akcijske stranke, ki je v vsedržavnem okviru povezana s PRI. O tem sta se danes zjutraj razgovarjala namestnik tajnika PSI Brodolini z namestnikom tajnika PSDI Carigliolom, ki sta se tudi dogovorila, da bodo o primerih krize v drugih lokalnih odborih in predvsem o položaju v Florenci razpravljali po 15. avgustu.

Obinski svet Aoste je zvečer izvolil za župana komunista Dolchijana, ki je tako postal že tretji župan. Za Dolchija je glasovalo 21 svetovalcev KPI, PSI in Union Val d'Aoste, 18 glasov je prejel demokristjanski odvetnik Chanu, liberalci se je vzdržal.

Jutri bo list »Avanti« objavil intervju z avstrijskim zunanjim ministrom Kreiskym o pogajanjih za rešitev južnotirolskega vprašanja. Kreisky uvodoma pravi, da to vprašanje ne sme vplivati na druge italijansko-avstrijske odnose.

Glede Južne Tirolske pa je mnenja, da je koristno pričeti s pogajanjem o položaju manjšine, preden se razgovore med zunanjimi ministri, da pa se zaveda, da bodo ti razgovori koristni samo, če se bistveno zblížajo stališča. Zato je potrebno pripravljeno delo. Avstrijski zunanji minister se nato sklicuje na razgovore s Saragatom, ki je bil zunanji minister in pravi, da so bili vsi ti razgovori koristni, ter izraža upanje, da bo v kratkem prišlo do razgovorov s Fanfanijem. Glede italijanskih u-

hodnjem mesecu. Fananij pa je danes posredno potrdil točnost časopisnih vest, da je vlada Severnega Vietnama lani v septembru predlagala »tajne stike« z Američani in da od vlade ZDA ni prejela odgovora. Dejaj je da nadaljuje z diplomatskimi poskusi za Vietnam.

Samo pesek na sovjetski ladji

Ladja je odplula iz Neaplja

NEAPELJ, 10. — Sovjetska tovorna ladja »Iljicevsk« je končno po dolgotrajnih peripetijah odplula iz Neaplja, ko so finančne strahove uradno ugotovili, da ne prevažajo ničesar drugega kot pesek ki služi za balast. Ladja je pripeljala v Neapelj 2. avgusta in je njen kapitan Bolarič pravilno izpolnil prijavo, v kateri je navedel, da ne prevažajo nobenega tovora, ter da se namerava zadržati v pristanišču samo toliko časa, da virača gorijo in živč za posadko in da namerava odpluti do 12. ure 6. avgusta.

Komemoracija partizanov v Milanu

MILAN, 10. — Na Piazzale Loreto je bila veličastna komemoracija petnajstih partizanov, ki so jih nacifasisti ubili 10. avgusta 1944. Komemoracija je priridel posebni odbor za proslavo dvajsete obletnice odprimskega gibanja in pokrajinski odbor ANPI. Govoril je predsednik ANPI Boldrin, ki je dejal, da nas borba azilskih in strifskih držav opozarja, da je treba braniti mir na Svetu in okrepiti napore za mirno in svobodno sožitje in razvoj vseh narodov.

60 mrtvih v silosu za «Titan II»?

LITTLE ROCK (Arkansas, ZDA), 10. — V podzemeljskem silosu izstrelkov »Titan II«, kjer je nastal požar zaradi eksplozije motorja, je našlo smrt 55 do 60 delavcev, ki so vsi civilisti: mizarji, električarji in hidravlični delavci. Najnovejša vest pravi, da so našli samo tri trupla. Niso mogli ugotoviti niti točnega števila delavcev, ki so bili v silosu v trenutku nesreče. Skupine reševalcev nadaljujejo z delom. Zdravniki so mnenja, da so se delavci zadušili zaradi hude vročine in gostega dima, ker na truplih ni opaziti sledov opokin. Vojaške oblasti ponovno zagotavljajo, da na izstrelkih ni bilo atomskih nabojev.

Novi spopadi v Kašmiru

KARACHI, 10. — Do novih spopadov je danes prišlo na področju Srinagar in Poonch. Pakistanski radio je objavil vest, da se je tisoč »borcev za svobodo« včeraj spopadlo z indijskimi četami na indijskem področju Kašmira v bližini Srinagara. Indijska vlada pa trdi, da so »borci za svobodo« v resnici pakistanski vojaški, ki so se oblekli v civilne obleke in katerih je tritisoč. Med včerajšnjim bojem so ujele dva pakistanska častnika in deset vojakov, ki nosijo spoznavne ploščice pakistanske armade. Pakistanski vojaški se — vedno po vesteh iz indijskih virov — v manjših skupinah tihopojno čez mejo. Generalni tajnik OZN U Tant je pozval indijsko in pakistansko vlado, da dokazeta dobro voljo ob zadnjih izgredih in da preprečita, da se zaostri kriza v Kašmiru. Sicer je U Tant sprejel predstavnike Indije in Pakistana.

ZATIŠJE V ITALIJANSKEM POLITIČNEM ŽIVLJENJU

Pogajanja za rešitev krize deželne uprave Sardinije

Zanimive izjave avstrijskega zunanjega ministra Kreiskega o pogajanjih med Italijo in Avstrijo in položaju avstrijske manjšine na Južnem Tirolskem

Kreisky pravi, da je gospodarska dejavnost avstrijske manjšine koristna tudi za Italijo. Nato pa odgovarja na vprašanje, če lahko sedanja italijanska vladna formula ugodno vpliva na končno rešitev južnotirolskega vprašanja. V tej zvezi minister trdi: »Po njegovem mnenju so južni Tirolci ugovorili, da je sedanja vladna oblika zanje najugodnejša. V okviru sedanje vlade je prišlo do bistvenega napredka pri dvostranskih pogajanjih.«

Nato posega Kreisky v širši okvir mednarodnih odnosov in pravi, da lahko Italija in Avstrija opravita dragoceno delo za evropsko ravnotežje in izboljšanje odnosov med državami. Seveda pa so te možnosti v dobrih rokah tudi za rešitev vprašanja avstrijskega vprašanja. Glede ekstremistov, ki rušijo mir v Južni Tirolski pravi, da je avstrijska vlada naredila vse, da prepreči njih dejavnost in pripominja, da velika večina južnih Tirolcev, kot tudi večina Avstrijev, obsaja te metode. V zaključku govori Kreisky o možnosti, da postane Južna Tirolska most in če se to vprašanje ugodno reši, evropski katalizator.

Pa ni bilo samo pet takih primerov. Nešteto jih je in prav bi bilo, da bi vsako leto vsaj enkrat šolska mladina — slovenska in italijanska — obiskala tudi Gonars.

Taborišče na Rabu — otoku smrti — pa je v knjigi »Mucenška pot k svobodi« takole opisano:

»Strašna je bila zlasti noč na 29. 9. 1942 s silnim vetrom in plohami. Potok na severno-vzhodnem delu taborišča je prestopil bregove, podri vse o tve in se kot hudournik razlil preko dela taborišča. Voda je ponekod segala do pasu. Najstrahotnejše je bilo v ženskem taborišču. Krik otrok, žena in starcev je rezal noč in tekmoval s tulečim viharjem. Reševali so se na višje prostore, a mnogo otrok je utonilo... V rabsko taborišče so natrpali fašisti okrog 14.000 ljudi.

Neizbrisni so spomini — je zapisano v omenjeni knjigi — na žalostne jesenske in zimске mesece leta 1942, ko se je v morcem vzdušju umiranja vrstil pogreb za pogrebom. Izmožni tovariši so morali niti svoje umrle brate na ramala s surovih krstah. Uši so bežale skozi spranje na pleča pogrebcev in čestokrat se je zaradi padca onemoglega nosača skotalilo iz ene krste dvoje trupel, čeprav so uradno zagreblili samo enega. Nad 4800 ljudi: mož, žena, otrok in starcev je bedno končalo na Rabu.

In ko Tržičani potujejo v Dalmacijo, bi bilo prav, da si to taborišče ogledajo. Tudi taki, ki so imeli leta 1945 samo tri leta in pol. In italijanski poveljnik taborišča — višji oficir je z bičem pretepala sestradane taboriščnike, s posebno naslodo pa zlasti otroke. Njegov bič je shranjen na pokopališču, ki ga je z izredno skrbnostjo in z veliko pleteto uredil arhitekt italijanske narodnosti z Reke.

OZN in Ciper

NEW YORK, 10. — Varnostni svet je danes brez rasprave soglasno sprejel resolucijo, v kateri poziva prizadete, da ne naredijo ničesar, s čemer bi se lahko zaostri položaj na Cipru. Resolucija je predložila šest držav nestalnih članic varnostnega sveta in to: Bolivija, Slonokoščen, obala, Jordan, Malezija, Holandska in Urugvaj.

DANES

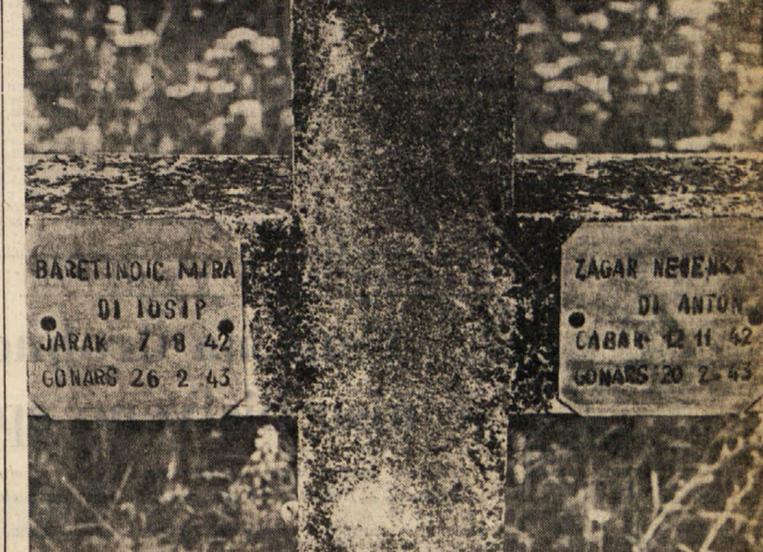
Stefanopulos je danes sporočil kralju Konstantinu, da ne more sestaviti vlade in je tako točno izpolnil sklep »Zveze centra«, ki je z veliko večino glasov odbila tak predlog in ostala zvesta Papandreuju. Stefanopulos je sicer mnenja, da bi bil tak kompromisni predlog sprejemljiv, vendar pa se istočasno zaveda, da je bistvena enotnost stranke. Položaj pa postaja vedno bolj nevaren, saj se čujejo vesti o vpoklicih rezervistov in so vojaški oddelki zastražili kraljevo palačo ter vladna poslopja v Atenah. Iz vse Grčije poročajo o izrednih vojaških ukrepih. Te vesti lahko pričajo o kraljevih namerah, da izvede državni udar, ali pa predstavljajo samo del pritiska na »Zvezo centra«, da popusti, odnosno da se razbije.

Še en prispevek za rubriko «SEGNALAZIONI»

«IL PICCOLO»
16 ottobre 1942: «Le belve umane in Slovenia...»

«IL PICCOLO»
8 agosto 1965: «Nel 1945 avevo tre anni e mezzo ma mai dimenticherò i tristi figurei...»

Mala Ivanka iz Ljubljane je bila še dojenček, ko so jo z materjo odpeljali v taborišče Gonars, kjer ni dočkala tri leta in pol; umrla je čez šest mesecev

Ko smo prebrali v zadnjem mesecu tudi pisma tistih, ki »niso videli« ali pa so imeli komaj tri leta in pol — pred dvajsetimi in več leti — smo se spomnili, da bi bilo dobro, če bi jim nekdo povedal, da je nedaleč od Trsta in Gorice Gonars, kjer je bilo med vojno taborišče za Slovence in Hrvate in kjer so umirali ne samo možni in ženske, temveč tudi nedolžni otroci. Dokaz so na pokopališču napisane ploščice z imeni in z datumi rojstva in smrti. Umirali so se kot dojenčki in niso dočkali treh let in pol — kot jih je dočakal dopisnik nedeljskega »Il Piccolo« — ki je videl kako so v njegovem stanovanju vstopili »tristi figurei«, kot je isti »Il Piccolo« leta 1942 videl v Sloveniji »le belve umane«.

Milena Malinar se je rodila 24. 9. 1942 v strašnem italijanskem taborišču na Rabu in z materjo so jo preselili v taborišče v Gonarsu, kjer je umrla 24. 12. istega leta.

Mala Marija Resman pa se je rodila v Gonarsu in čez dva meseca je umrla.

Mala Nevenka Zagar se je rodila v Cabru in čez tri mesece je umrla v Gonarsu. Tu di mala Mira, ki se je rodila v Jarku 7. 8. 1942, je dočkala komaj pol leta starosti.

Pa ni bilo samo pet takih primerov. Nešteto jih je in prav bi bilo, da bi vsako leto vsaj enkrat šolska mladina — slovenska in italijanska — obiskala tudi Gonars.

Taborišče na Rabu — otoku smrti — pa je v knjigi »Mucenška pot k svobodi« takole opisano:

»Strašna je bila zlasti noč na 29. 9. 1942 s silnim vetrom in plohami. Potok na severno-vzhodnem delu taborišča je prestopil bregove, podri vse o tve in se kot hudournik razlil preko dela taborišča. Voda je ponekod segala do pasu. Najstrahotnejše je bilo v ženskem taborišču. Krik otrok, žena in starcev je rezal noč in tekmoval s tulečim viharjem. Reševali so se na višje prostore, a mnogo otrok je utonilo... V rabsko taborišče so natrpali fašisti okrog 14.000 ljudi.

Neizbrisni so spomini — je zapisano v omenjeni knjigi — na žalostne jesenske in zimске mesece leta 1942, ko se je v morcem vzdušju umiranja vrstil pogreb za pogrebom. Izmožni tovariši so morali niti svoje umrle brate na ramala s surovih krstah. Uši so bežale skozi spranje na pleča pogrebcev in čestokrat se je zaradi padca onemoglega nosača skotalilo iz ene krste dvoje trupel, čeprav so uradno zagreblili samo enega. Nad 4800 ljudi: mož, žena, otrok in starcev je bedno končalo na Rabu.

DANES

Stefanopulos je danes sporočil kralju Konstantinu, da ne more sestaviti vlade in je tako točno izpolnil sklep »Zveze centra«, ki je z veliko večino glasov odbila tak predlog in ostala zvesta Papandreuju. Stefanopulos je sicer mnenja, da bi bil tak kompromisni predlog sprejemljiv, vendar pa se istočasno zaveda, da je bistvena enotnost stranke. Položaj pa postaja vedno bolj nevaren, saj se čujejo vesti o vpoklicih rezervistov in so vojaški oddelki zastražili kraljevo palačo ter vladna poslopja v Atenah. Iz vse Grčije poročajo o izrednih vojaških ukrepih. Te vesti lahko pričajo o kraljevih namerah, da izvede državni udar, ali pa predstavljajo samo del pritiska na »Zvezo centra«, da popusti, odnosno da se razbije.

DANES

V Italiji je politično počitniško zatišje, v katerem pa je prišlo do krize nekaterih pomembnih krajevnih uprav. Kaže, da so nekako rešili vprašanje odbora na Sardiniji, tako da bodo vključili v deželno vladno koalicijo poleg KD, PSDI in PRI tudi lokalno akcijsko stranko. V Val d'Aosta pa je nepričakovano prišlo do obnovitve starega »frontističnega« občinskega odbora in so s pomočjo socialistov in francoske lokalne stranke izvolili komunističnega župana, čeprav so se dalj časa vodila pogajanja o odboru levega centra.

In ko Tržičani potujejo v Dalmacijo, bi bilo prav, da si to taborišče ogledajo. Tudi taki, ki so imeli leta 1945 samo tri leta in pol. In italijanski poveljnik taborišča — višji oficir je z bičem pretepala sestradane taboriščnike, s posebno naslodo pa zlasti otroke. Njegov bič je shranjen na pokopališču, ki ga je z izredno skrbnostjo in z veliko pleteto uredil arhitekt italijanske narodnosti z Reke.

In ko Tržičani potujejo v Dalmacijo, bi bilo prav, da si to taborišče ogledajo. Tudi taki, ki so imeli leta 1945 samo tri leta in pol. In italijanski poveljnik taborišča — višji oficir je z bičem pretepala sestradane taboriščnike, s posebno naslodo pa zlasti otroke. Njegov bič je shranjen na pokopališču, ki ga je z izredno skrbnostjo in z veliko pleteto uredil arhitekt italijanske narodnosti z Reke.

Nekaj o emigraciji, gospodarstvu in življenju beneških Slovencev

Moralna in etična škoda izseljevanja

Negativne posledice dolgotrajne odsotnosti moških Vprašanje padca rojstev, povezano z vprašanjem šoloobveznih otrok

Ni se končano. Iz jezikovno mešanih občin, ki so: Praprotno, Tavornjaka, Poljca, Ahten in Neme, se je izselilo od 1945 do 1961, 4.716 prebivalcev...

druge pa ženske, a vsi ti primeri izhajajo iz istega vira, ki ga predstavlja emigracija in dolgoletna prisilna ločitve.

Leta 1955 smo imeli za 1938 učencev 115 učiteljskih mest. Leta 1960 pa za 1396 učencev 111 učiteljskih mest.

Izseljenec do leta 1961: Iz 11 slovenskih občin 9.442 Slovenskih izseljenecv iz jezikovno mešanih občin 2.358 Skupno slovenskih izseljenecv 11.800

Ce k temu številu pristajemo se slovenske emigrante iz Kanalske doline in vse tiste, ki so se izselili po zadnjem ljudskem štetju, t. j. od 1961. leta do danes (in teh se je izselilo precej), ker se je v zadnjih štirih letih gospodarski položaj pri nas še poslabšal...

Lep utarec za našo narodno skupnost, kajne? Naj nam bo dovoljeno, se tu dotakniti še nekaterih drugih problemov, ki so tesno povezani z našo emigracijo...

Z moralnega in etičnega vidika je množična emigracija najhujše zlo za prizadeti narod, saj ta uničuje njihove moralne in etične vrednote.

Mož, družinski oče, je živel štiri, pet let daleč od svojih dragih. Ko se je vrnil domov, je našel na spremembo stvari in čustev. Z ženo se nista več razumela.

Mož se je vrnil razočaran v svet in se ni več oglašil. Zgubljen je bil za družino in za našo skupnost. Takšnih primerov je precej. Nekje so zanje krivi moški.

Radio Trst A, SREDA, 11. AVGUSTA 1965. Program: 7.00 Kolodaj, 7.30 Jutranja glasba, 8.30 Slov. narodne, 9.00 Pod senčnikom, 9.45 Lepe melodije, 10.00 Glasbeni zabavki, 10.45 Revi lahke glasbe, 11.00 Zaklani program, 11.30 Prijatna glasba, 11.50 in 12.55 Glasba po želji, 13.40 Ploščbe, 14.00 Jug. pesmi in ples, 15.00 Glasbeni vrtiljak, 15.45 Slov. narodne, 16.00 Klavirski mojstri, 16.30 A. Marodič: 'Evevica, Trilka, 17.10 Senka in Tihomil Petrovič, 17.40 Polke in valčki, 18.00 Prensos RL, 19.00 Saksos, 19.30 Prensos RL, 20.15 Orkester Edelhagel, 22.40 Bergov godalni kvartet.

Zares ni potrebno biti lastnik jahte, da bi se človek mogel podati na zanimivo, prijetno in zdravo potovanje vzdolj prekrasnih obal Jadrana. Kdo ve kam sta se prispela oba ljubitelja morja na sliki? Naj bo to kjerkoli, želimo jima mnogo vedrega vremena, ugodnega vetra in mornarske sreče.

IZIDOR PREDAN (Nadaljevanje sledi)

NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV IZ LETNEGA POROČILA SIAE

Kljub vsej sedanji konjunkturi Italijan zelo rad zahaja v kino

Za tako imenovano kulturno zabavo porabi italijanski državljan v povprečju 5.789 lir na leto - Največ za kino in neprimerno manj za gledališče

Po poročilu letnega statističnega pregleda SIAE (Italijanskega združenja avtorjev in založnikov) je italijanski ljudstvo v letu 1964, kljub gospodarskim težavam, porabilo za razne vrste kulturne zabave 300 milijard lir, kar je za 10,9 odst. več kot v letu 1963, ko je v iste namene potrošilo 270 milijard in pol. Ce računamo, da se je v lanskem letu nacionalni dohodek zvišal za 9,4 odst., pomeni, da se ekonomska konjunktura na tem področju izboljšala ni tako čutila na drugih področjih.

Kar zadeva zabavo, ki si jo italijanski državljani v povprečju privoščijo, se opazja, da najraje obiskuje kinematograf. Polovica vseh stroškov, ki jih italijansko ljudstvo da v ta namen, gre za vstopnice kinematografa. V minulem letu so Italijani plačali za kinematografske vstopnice obilnih 151 milijard, to se pravi skoraj 11 milijard lir več kot leto prej. Daleč za kinematografom je gledališče v vseh svojih oblikah, za katerega so bili Italijanski državljani v lanskem letu pripravili dati malo manj kot 11 milijard in pol, vtem ko so potrošili leto prej v iste namene 9 milijard 900 milijonov.

Koliko pa nanešajo že prej omenjene milijarde, ki jih je italijansko ljudstvo plačalo za tako imenovane kulturne zabave - na posameznega prebivalca. Po računih za lansko leto je italijanski državljan v povprečju potrošil za gledališče, kino, ples in športne prireditve 5789 lir, kar je dvakrat več kot je v iste namene potrošil v letu 1954, ko je začela delovati v Italiji televizija. Pravzaprav je televizija začela vplivati na okus ljudi leta 1956, in vse do 1959 se je čutilo upadajo občinstva pri raznih drugih kulturnih prireditvah. Šele z letom 1960 se je kljub nastopu ekonomskih težav začel strošek povprečnega državljana za kulturno zabavo ponovno visati.

Zanimivo bi bilo, ogledati si nekaj števil v zvezi z zanimanjem povprečnega Italijana za gledališko umetnost: V ta okvir spadajo klasična gledališča - drama in opera, - pa tudi revija in varieté. V letu 1964 je italijanski gledališki obiskovalec plačal v celoti za gledališče vseh vrst 11 milijard 400 milijonov lir, v tem ko je leto prej plačal 9 milijard 900 milijonov. Podrobnejši podatki govore, da je število občinstva gledaliških dvoran dvignilo od 10 milijonov 300 tisoč v letu 1963 na 11 milijonov 400 tisoč v lanskem letu. Kar se pa tiče posameznih vrst gledaliških prireditev nam podrobni podatki govore, da najbolj vleče glasbena komedija, ki je lani pritegnila 25,9 odst. vsega občinstva, za njo pride opera s 23,8, varieté z 20, drama z obilnimi 19, na zadnjem mestu pa so lutkovne prireditve z 0,3 odst. Človek in avtomobil - 3. nadaljevanje; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

Jug. televizijo

18.40 Poročila; 18.45 Oddaja za otroke - Sarajevo; 19.15 Glasba na vodi; 19.45 Ježkov kabaret - Misijon dobre volje; 20.00 Dnevnik; 20.30 Srd ima svoj smisel - oddaja sodobne ital. lirike; 20.40 Danjny Kaye vam predstavlja; 21.30 Obzornik; 21.50 Gradovi ob francoskih rekah - francoski kulturni film.

Tudi letos so ga obiskali številni tujei

Že prvega dne so razstavljalci prodali za okrog 100 milijonov raznega blaga - Sodelovanje med domačimi in onakimi podjetji na avstrijski strani - Možnosti podobnega sodelovanja z italijanskimi podjetji

V Kranju prireajo že vrsto let «Gorenjski sejma, pomembno shajališče proizvajalcev in potrošnikov, ki slavi letos svojo jubilejno, 15. obletnico obstoja. «Gorenjski sejma predstavlja vsestransko zanimivo razstavo blaga za široko potrošnjo, ki je poleg vsega neposredno na razpolago širokemu občinstvu, in na kateri vsako leto nastopajo lepa številna razstavljalci. Letos smo jih našli približno 150, v primerjavi z lanskim letom se je torej njihova udeležba povečala za kakih 35 proizvajalcev. Zanimivo je, da med nastopajočimi podjetji niso prisotne le slovenske tovarne in obrtniške enote, temveč tudi številna podjetja iz ostalih jugoslovanskih republik, sodelovanje bolj oddaljenih firm pa celo presega državne meje, saj je letos na sejmu prisotna tudi večja tovarna poljskih strojev iz Beljca v Avstriji.

Na razstavišču, ki zavzema skupno 3527 kv. m razstavne površine, so razmeščene razstave najrazličnejših vrst potrošnega blaga, od tekstila do izdelanih oblačil, od pohištva do gospodinskih strojev, od športnih rekvizitov do obutve, od gramofonskih plošč do folklornih spominčkov. Podjetja prodajo blago to za znižano ceno, in že samo to dejstvo dovolj zgornjo pojasnjuje nenavadno visok dotok obiskovalcev. Vendar bi se temeljito motil, kdor bi mislil, da «Gorenjski sejma» obiskuje samo krog domačih potrošnikov.

Nasprotno, na obeh razstaviščih (sejem je namreč nameščen v dveh ločenih sosednjih poslopih) se zavzema tudi država (del bližnjih vrst) in gneče tudi veliko število inozemcev, med temi zlasti Avstrijci, Italijani, Nizozemci, in predstavniki drugih narodnosti, ki bodisi da letujejo v številnih zaselkih na Gorenjskem, bodisi da so v Kranju samo mimogrede na poti k morju ali z njega. Dejstvo je da na «Gorenjskem sejmu» lahko slišiš številne evropske in tudi izvenevropske jezike. Vse to gibanje se odraža v končnem obračunu, ki dosega (tako po številu obiskovalcev kakor tudi po vrednosti sklenjenih kupcij) nepričakovano visoke številke. Lansko leto si je npr. ogledalo «Gorenjski sejma» nekaj čez 93.000 obiskovalcev, od tega nad 15.000 tujevc. Že prvi dan letošnjega sejma pa so razstavljalci prodali za okrog 100 milijonov dinarjev raznega blaga. Poleg domačinov kupujejo številne izdelke in proizvode tudi tuji turisti, za katere so prodajne cene tem vabljivejše, ker jim ponudniki poleg znižanih cen in ugodnejše zamenjave tuje valute omogočajo še popust v višini 20 odst.

Odprtvene svečanosti, ki je bila 30. julija, se je udeležilo lepo število predstavnikov oblasti, med temi tudi predsednik Gospodarske zbornice SR Slovenije, Drago Dolinšek, ki je imel krajši priložnostni govor, zvezni podsekretar za industrijo, Vinko Hafner, in drugi. Med številnimi gosti je bil prisoten tudi župan iz Zelezne Kaple, Josef Lubas, nekaj dni po odprtvi pa si je sejem ogledal tudi politični sekretar Centralnega komiteja ZK Slovenije, Miha Marinko, ki se je ob tej priložnosti ostro izrazil proti neupravičenemu navajanju cen v državi.

Na poti od razstave do razstave nalezli na vse mogoče izdelke, povsod vidni nove proizvode, bogato izbiro raznega blaga za vsestransko uporabo v gospodinjstvu, v prometu, v obrti itd. Tu je razstavljeno tudi umetno penjeno usnje, ki ga je pred nekaj prvimi v državi začela proizvajati krajnska tovarna usnja «Siska», Tovarni so pridržali nov darček (ter ga opremili z najmodernejšimi, popolnoma avtomatiziranimi stroji, ki jih je dobavitelj angleški tovarni «Sponser» - Edmeston). Strokovnjaki tovarne «Siska» pravijo, da bodo še letos izdelali v tem obratu okrog 480.000 kv. m umetnega penjenega usnja in okrog 100.000 kv. m čevljarjskih podlog. Del proizvedenega usnja nameravajo v bodoče izvažati, blago pa pojde v svet pod zaščitnim imenom «evista». Strokovnjaki sodijo, da bo jugoslovanski proizvod na zunanjih tržiščih pravo gotovo doživel enak uspeh, kakor ga doživlja umetno usnje neke nemške tovarne, ki ga povsod prodajajo pod zaščitnim imenom «ska».

(Nadaljevanje na 4. strani)

Med razstavljalci na «Gorenjskem sejmu» nastopa več zasebnikov, med drugimi smo letos opazili tujkajnskega kemičnega mojstra Aloja Zitnika, ki je bil prisoten tudi na nedavnem mednarodnem vzorčnem vselejsmu v Trstu. Razstavljalci - in seveda tudi pridno prodajalci - svoje patentirane kemične krpicke za odpravljanje vsakovrstnih madežev z oblike in nasploh tekstila. Podjetni mojster je pred časom navezal širše poslovne stike tudi s tujimi državami in se posebej z Italijo, kjer je stopil v sodelovanje z neko firmo, kateri zdaj dobavlja večje število manjših krpic, ki jih bo mogoče spravili kar v žep ali v listnico, da bodo vedno pri roki, ko bo treba odpraviti nevsene madeže, nari si bo na potovanju, in uradu itd.

Direktor «Gorenjskega sejma», tov. Pokorn, k vsemu temu dodaja, da se «Gorenjski sejma» čedalje bolj uveljavlja tudi izven državnih meja, saj je na njem prišlo do številnih novih obiskovalcev med domačimi in tujimi turistami, za katere so prodajne cene tem vabljivejše, ker jim ponudniki poleg znižanih cen in ugodnejše zamenjave tuje valute omogočajo še popust v višini 20 odst.

Na poti od razstave do razstave nalezli na vse mogoče izdelke, povsod vidni nove proizvode, bogato izbiro raznega blaga za vsestransko uporabo v gospodinjstvu, v prometu, v obrti itd. Tu je razstavljeno tudi umetno penjeno usnje, ki ga je pred nekaj prvimi v državi začela proizvajati krajnska tovarna usnja «Siska», Tovarni so pridržali nov darček (ter ga opremili z najmodernejšimi, popolnoma avtomatiziranimi stroji, ki jih je dobavitelj angleški tovarni «Sponser» - Edmeston). Strokovnjaki tovarne «Siska» pravijo, da bodo še letos izdelali v tem obratu okrog 480.000 kv. m umetnega penjenega usnja in okrog 100.000 kv. m čevljarjskih podlog. Del proizvedenega usnja nameravajo v bodoče izvažati, blago pa pojde v svet pod zaščitnim imenom «evista». Strokovnjaki sodijo, da bo jugoslovanski proizvod na zunanjih tržiščih pravo gotovo doživel enak uspeh, kakor ga doživlja umetno usnje neke nemške tovarne, ki ga povsod prodajajo pod zaščitnim imenom «ska».

Med razstavljalci na «Gorenjskem sejmu» nastopa več zasebnikov, med drugimi smo letos opazili tujkajnskega kemičnega mojstra Aloja Zitnika, ki je bil prisoten tudi na nedavnem mednarodnem vzorčnem vselejsmu v Trstu. Razstavljalci - in seveda tudi pridno prodajalci - svoje patentirane kemične krpicke za odpravljanje vsakovrstnih madežev z oblike in nasploh tekstila. Podjetni mojster je pred časom navezal širše poslovne stike tudi s tujimi državami in se posebej z Italijo, kjer je stopil v sodelovanje z neko firmo, kateri zdaj dobavlja večje število manjših krpic, ki jih bo mogoče spravili kar v žep ali v listnico, da bodo vedno pri roki, ko bo treba odpraviti nevsene madeže, nari si bo na potovanju, in uradu itd.

ŠE ENO MNENJE

O PORTOROŠKI PRIREDITVI

Nad štiri tisoč gledalcev se je zbralo v soboto zvečer v Portorožu, da bi si ogledalo največji spektakel sezone, ki naj bi po naznanjenih pregledih celo presegla klasični Buča reklamna je poskrbela, da so res postavili rekord glede obiska. Se nikoli ni bilo v Portorožu toliko osebnih avtomobilov in avtobusov, saj so bili vsi kotički zasedeni tja do Pirana in Fiese, sam prirediteljni prostor, pa je bilo pravo naravnost željnih gledalcev.

Malo po deseti uri so se na odru prižgale raznobarne žarnice, številni reflektorji so osvetlili napovedovalca Bruna Mora, zabrnele so filmske kamere in fotoaparati. Res je prišlo do senzacije. Toda ne do take, kakršno bi si želeli gledalci. Za prvih nekaj točk je dalo jasno razumeti, da imamo opravka s pevci poprenih kvalitiet in celo s takimi, ki sploh ne znajo peti. Opravičevanje Mora z nerazpoloženjem nastopajočih je zvenelo dokaj neprijetljivo, kakor uva njegova konferenca, s katero je na vsak način hotel obinstvo postaviti na prednostno raven v negativnem pomenu te besede. Cenični pevci in nespretno iskanje kontakta med izvajalci in publiko je sprožilo več življajnih koncertov, ki so se stopnjevali med slabimi interpretacijami posameznih pevcev. Med tiste, ki so se tiste, ki tako prireditelj organizirano nekoliko več zemljepisnega znanja. Portorož je namreč danes lahko ravnan po svojem dobrem smislu. Premagati boste morali lažjo morano krizo.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne izgubite razsodnosti sprito neke za vas ne preveč ugodne kritike. Najostreje nastopite proti sleherni povrnosti. BIK (od 21.4. do 20.5.) Nastopilo je čas, ko morate, da bi si zagotovili uspeh, uporabiti vsu svojo previdnost. Storitve vse, da bi preprečili neki spor med zakoncem. DVOROJK (od 21.5. do 21.6.) Ne odkrivajte pred časom vseh svojih kart. Privočite si daljši odmor, ki ste ga potrebni. TEHTNICA (od 23.6. do 22.11.) Pristopite k reševanju vseh vprašanj z določenim zadržanim optimizmom. Ne dovolite, da bi vas obvladovalo pretirano samozadovoljstvo. SKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) V drobem trgovinskem poslovanju se lahko ravnanje po svojem dobrem smislu. Premagati boste morali lažjo morano krizo. STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne odstopajte od svojega načrta, čeprav vam sreča danes ne bo prav naklonjena. Prijetno boste presenečeni nad razumevanjem druge osebe. KOZOROŽ (od 21.12. do 20.1.) Vsišim pobudam bodo odprta vse poti. Skušajte omejiti obseg vaših zanimanj. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dan bo zelo razgiban, imeli boste vse možnosti, da se uveljavite. Vaš uspeh med prijatelji se bo dosegel. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dignite pravočasno in dobro rešili neko pereče vprašanje, se morate prej še enkrat posvetovati s svojimi sodelavci. Srečno vzdušje v družini.

Daisy Lunini je priznana pevka ob spremljavi kitare. Za saba imo gimnazijo in konservatorij, poleg tega govori več jezikov. Njena posebnost pa je življenje, s katerim je nastopila že v več filmih. Je inteligentna in izobražena, a tudi elegantna in originalna.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne izgubite razsodnosti sprito neke za vas ne preveč ugodne kritike. Najostreje nastopite proti sleherni povrnosti. BIK (od 21.4. do 20.5.) Nastopilo je čas, ko morate, da bi si zagotovili uspeh, uporabiti vsu svojo previdnost. Storitve vse, da bi preprečili neki spor med zakoncem. DVOROJK (od 21.5. do 21.6.) Ne odkrivajte pred časom vseh svojih kart. Privočite si daljši odmor, ki ste ga potrebni. TEHTNICA (od 23.6. do 22.11.) Pristopite k reševanju vseh vprašanj z določenim zadržanim optimizmom. Ne dovolite, da bi vas obvladovalo pretirano samozadovoljstvo. SKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) V drobem trgovinskem poslovanju se lahko ravnanje po svojem dobrem smislu. Premagati boste morali lažjo morano krizo. STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne odstopajte od svojega načrta, čeprav vam sreča danes ne bo prav naklonjena. Prijetno boste presenečeni nad razumevanjem druge osebe. KOZOROŽ (od 21.12. do 20.1.) Vsišim pobudam bodo odprta vse poti. Skušajte omejiti obseg vaših zanimanj. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dan bo zelo razgiban, imeli boste vse možnosti, da se uveljavite. Vaš uspeh med prijatelji se bo dosegel. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dignite pravočasno in dobro rešili neko pereče vprašanje, se morate prej še enkrat posvetovati s svojimi sodelavci. Srečno vzdušje v družini.

Goriško-beneški dnevnik

Ukrepi prometne policije in karabinjerjev za varnost na cestah med bližnjimi prazniki

Prometna policija je mobilizirala 12 motoriziranih patrolj in patrolje v civilu, prometni oddelek karabinjerjev pa štiri «gulijs»

Kakor vsako leto, so se prometni organi tudi letos temeljito pripravili na velikomarnarske praznike, da bi se promet kar najbolj redno odvijal. Operacija veliki smarenski prazniki dobro zaključili.

Prekopali so 170 italijanskih in avstrijskih vojakov

Danes dopoldne so na pokopališču v Redipugli pokopali 16 italijanskih vojakov, ki so jih skupno s 184 avstrijskimi vojaki pred dnevi našli zakopane v skupni grobnici nekje na Krasu. Svečanosti so predstavniki vojske in ustanove za počastitev spomina padlih, z avstrijske strani pa konzul. Vsi vojaki so padli v prvi svetovni vojni. Avstrijski vojakov niso pokopali na pokopališču v Fogliano, kjer so doslej zakopali že 15.000 padlih avstrijskih vojakov, ampak jih bodo jutri pokopali na novem pokopališču v Palmanova, kjer bodo odsej dalje pokopavali vse na novo odkrite trupla avstrijskih vojakov; fogliansko pokopališče je namreč že popolnoma zasedeno.

V Alpah in v Karniji v nedeljo dve žrtvi gora

Včeraj so v poročju Muzev našli truplo občinskega svetovaleca iz Tarcenta, 44-letnega Augusta Volpa, ki se je v nedeljo odpravil na izlet v hribe. Našla sta ga dva vojaka alpskega oddelka, ki je pred gledovalno področje, kjer se je Volpe zadrževal. Ugotovili so, da mu je zdrnilo ter je strmoglavil kakšnih 30 metrov globoko v prepad. Pri padcu se je udaril v glavo; raz-

SMRTNA PROMETNA NESREČA V TRIČIČU

Kolesar izgubil življenje zaradi izsiljevanja prednosti

Upokojenec Masseni iz Tričiča je prečkal pot nasproti prihajajočemu avtomobilu

V tričički bolnišnici je v ponedeljek nekaj pred polnočjo umrl 67-letni Giuseppe Masseni iz Tričiča. Ul. Androna del Sergi 6. Ko se je v ponedeljek zvečer po Ul. Romana peljal s kolesom domov, ga je povzročil avtomobilist 40-letni Attilio Volovich iz Ul. Romana 126, ki je po poklicu strugar. Masseni je v Ul. Romana zavil na levo stran ter tako izsiljeval prednost pred Volovichem, ki se je prijel za nasprotno stran. Hudo ranjenega kolesarja so odpeljali v bolnišnico, kjer je umrl zaradi zloma stegenice, desnega gležnja ter notranjih poškodb.

Zlom zaradi padca z lestve

Občinski paznik Mario Scapin, 52, je šel na gradbišče osnovne šole v Farro nadzorovat delo. Padel je z lestve in si zlomil levo pičal ter se ranil po levih mečih; v bolnišnico so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Zelena križa, kjer se bo zdravil 15 dni.

Uradni INAM

16. avgusta zaprti

INAM sporoča, da bodo v ponedeljek 16. avgusta zaprti uradi, ambulaterji in lekarna na pokrajinskem sedežu INAM.

ILJA ERENBURG

Odjuga

(roman)

Jevgenij Vladimirovič se je oženil leta 1928 z lepo blondinko, študentko literarne fakultete, ki so jo klicali Maja. Prevezla ga je z žalostnim pogledom in plaho sanjavo. Ali je bila zares takšna, ali pa se je Sokolovskemu le zdelo taka. Takrat je delal v eni izmed moskovskih tovarn in ko je bila noč, se je sel na ulico in končno spregledal, kako se je boječa sanjarka spremenila v nemirno in kričavo žensko. Začuden jo je spravedal: «Ali se dolgočasni? Zakaj pa potem ne delaš?» Maja je namesto odgovora zajokala. Rodila se je hčerka in Sokolovski je bil prepričan, da se je njegovo družinsko življenje uredilo. Toda Maja se ni umirila. Vsak večer je moral poslušati iste tožbe: da so prijatelji Jevgenija Vladimiroviča dolgočasnejši drug od drugega, da so sploh niso ljudje, temveč stroji, in da je sam Sokolovski brezumno poleno. Pravo življenje je ona spoznala samo v kakšnem ameriškem filmu na večerih VOKS. Da mora oddati deklico svoji materi in oditi na Kavkaz, doktorji pač pravijo, da so ji živci popuščili. Ko se je vrnila iz Cislovska, je naznanila možu, da prvi sploh ni okrevala. Četudi je jemala kopeli in da je preži-

MED VČERAJSNJO NEVIHTO

Ponoči je strela na Oslavju udarila v Klanjščkov senik

Zažgala je 15 stotov sena - Zaradi dveh neviht se je ozračje na moč ohladilo

Dež, ki je padel včeraj popoldne, je na moč ohladil ozračje na Goriškem. Temperatura se je v štirih urah znižala za 10 stopinj. Ob 12.30 so zabeležili najvišjo temperaturo 27,6 stopinje, štiri ure kasneje, in sicer ob 16.30, ko je dež začel pomenjati, pa samo 18 stopinj. Ozračje se je močno ohladilo že ponoči, ko je na Goriškem divjala huda nevihta. Bliskalo in treskalo je, vmes pa deževalo.

Akcija za najlepši balkon v Čedadu

Turistična organizacija Pro Cividade je začela zanimivo akcijo med čedadskimi meščani: razpisala je natečaj za najlepši balkon. Konec meseca se bo zaključila, do takrat pa bo komisija pregledala, kateri je bil okrašen z najlepšim cvetjem.

Izvršni odbor KPI proučil stališča strank levega centra

Od KD zahteva dosledno uresničitev njenih prejšnjih stališč, od PSDI pa premostitev protislovenskih pomislekov

Tiskovni urad goriške federacije KPI nam je poslal v objavo poročilo o sestanku izvršnega odbora, na katerem so proučili negotov politični položaj, ki se je pojavil na Goriškem zaradi nesposobnosti Krščanske demokracije in PSDI, da bi se pogumno na noten način in brez diskriminacij spoprijeli z vprašanjem sestave večin v krajevnih ustanovah.

Kino

CORSO. 17.00: «Super rapina a Milano», Adriano Celentano in Claudia Mori, italijanski črnbeli film, mladinl pod 14. letom vstop prepovedan.

VERDI. 17.00: «Fuoco Fatua», M. Romet in J. Moreau; črnbeli film.

MODERNISSIMO. Zaprt od 18. avgusta.

VITTORIA. 16.30: «Italiani brava gente», Arthur Kennedy, Raffaele Pisu in Andrea Cecchi; črnbeli film italijansko-ameriška-ruska koprodukcija.

CENTRALE. 17.30: «Sfida agli Inglesi», Hardy Kruger; črnbeli nemški film.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Goriški lekarni KUERNER, Korzo Italia št. 10, tel. 25-76.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 27,6 stopinje ob 12.30, najnižjo 18 ob 16.30; povprečne dnevene vlage 90 odst., med nočjo nevihto je na letališču padlo 10,5 mm med popoldnansko pa 4 mm dežja, skupno 14,5 mm.

Zapustil nas je naš nepozabni

Alojz Tomšič

star 56 let

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 18. uri izpred hiše žalosti na domače pokopališče.

Zalostno vest sporočajo: žena, hčerki, sestra in ostalo sorodstvo

Sovodnje, 11. avgusta 1965.

(Pogreb bo opravilo podjetje Prescheren, Gradišca, tel. 91-55)

ŠPORTŠPORTŠPORT

ITALIJANSKO PIVALNO PRVENSTVO V MILANU

Včeraj zaključek s štirimi novimi državnimi rekordi

MILAN, 10. — Tudi med zadnjim dnevom italijanskega pivalnega prvenstva niso manjkali rekordi: toh je bilo danes v bazenu Bonaccosa v Milanu kar štiri. Najbolj nepričakovano je prišel rekord na 200 m pramo, ki ga je dosegel Gian Corrado Gross. Sergio Gregorio je osvojil naslov tudi na 1500 m dolgi progi, kjer je končal samo 2 desetinki sekunde od državnega rekorda. Tega pa je dosegel na 800 m.

Tudi med dekleti sta padla dva nova italijanska rekorda. Luciana Massezzjeva je prvo progo v štafeti 4x100 m v štirih slogih izboljšala rekord v hrbtnem slogu, štajeta Lazia pa je, posebno po zaslugi odlične Beneckove, izboljšala ženski klubski rekord na 4x100 m v štirih slogih.

Tehnični izidi današnjega dne prvenstva so naslednji:

PLAVANJE

S. Belits-Geiman nevarnost za ZDA?

Na 1500 m le 3'2 od svetovnega rekorda

Prejšnji teden je pivalni svet pretresla izredna vest. V Harokvu je 20-letni študent Semjon Belits-Geiman dosegel nov evropski rekord na najdaljši pivalni progi 1500 m z rezultatom 17'9. Istočasno je plavalec tudi na 800 m popravil prejšnji rekord in z 8'58" kot prvi Evropejec porabil za to progo manj kot 9 minut.

Dosežena časa predstavljata za povprečne poznavalce športa pravo senzacijo, ker v Sovjetski zvezi plavanje še ni doseglo izredne kvalitete. Belits-Geiman pa vendar ni neznan ime v bazenih.

Plavalec se je rodil 16. februarja 1945 v Moskvi. Z 10. letom je prvič zaplaval v tekmovalnem bazenu. Plavalec je visoke postave (186 cm), njegova normalna teža pa je 73 kg. V osredje je v Sovjetski zvezi prišel že leta 1963, ko je na državnem prvenstvu osvojil prvi mest na 400 m pramo in v štafeti 4x200 m pramo, na 1500 m pa drugo mesto. Na prvenstvu 1. 1964 je bil ponovno dvakrat prvi: na 200 m in na 400 m pramo. Izbran je bil seveda v ekipo, ki je potevala v Tokio. Pred olimpijado je bila njegova kvaliteta v teh disciplinah: 200 m pramo — 2'7", 400 m pramo 4'23", 1500 m pramo 17'42". Sovjetski rekorder je bil

v 7 disciplinah (posamezno in v štafetah).

V Tokiu se je predstavil praktično popolnoma neznan. V polfinalu na 400 m pramo je startal v isti skupini kot vzhodni Nemeec Frank Wiegand, z njim pa je med drugimi plaval tudi Francoz Luyce. Rezultat polfinala je bil naslednji: Wiegand 4'17", kot drugi pa Belits-Geiman s 4'19" (nov sovjetski rekord), medtem ko je Francoz močno zaostal. Cas Sovjeta je bil četrti najboljši in plavalec je naslednji dan startal v finalu. Prvih 100 m je preplaval v 1'00"5 in je bil v vodstvu skupaj s Schollan derjem, pri 200 m je bil tretji, pri 300 m 2. Belits-Geiman na cilju pa osmi s 4'21". Belits-Geiman je nato kot prvi startal za Sovjetsko zvezo tudi v štafeti 4x200 m. V polfinalu je dosegel z 2'7"3 nov državni rekord, v finalu pa je svojo progo preplaval v 2'7"7 in skupaj s tovaršji osvojil 7. mesto.

Konec sezoni in tudi podvigi drugih plavalcev so mladega Semjona spravili v ozadje. Sovjeti pa so bili vsi iz sebe, da so komu dobili v prostem slogu tak talent. V letošnji sezoni o Belitsu-Geimanu ni bilo veliko govora. Sovjeti so namreč medtem dobili drugi talent, 16-letni Andrej Dunajev je 1500 m preplaval v 17'37".

Belits-Geiman je v drugi polovici je Belits-Geimanu svetovni rekord usel čas 17'19" pa je bil vseeno tretji na svetu za 16'58"7 Saarija in 17'17" Windleja, dobesedno pa je zdobil evropski rekord.

Belits-Geiman je morda v skrajnem času dosegel izredno znamenje, ker bodo imeli te dni svoje prvenstvo tudi plavalci ZDA, ki obetajo potres, vsekakor pa je zanimivo napredke evropskih dolgoprogov. Za Belits-Geimanom je še Dunajev, odličjen je tudi Francoz Luyce (glej polfinala na 400 m v Tokio!), veliko pa obeta tudi Italijan De Gregorio. Če tej četvorici dodamo še nemško trujico Kirshcke, Klein in Wiegand, dobimo skupino, ki bi se gotovo uspešno upirala tudi Amerikanom.

BRUNO KRIZMAN

NOGOMET

Včeraj najavljeni zbor

Stari in novi igralci Triestine na stadionu

Danes odhod v San Daniele del Friuli

Tudi za Triestino je prišla ura zborov in začetek priprav za prvenstvo C lige, kamor je zašla po neuspelih nastopih v drugoligasti turnirju 1964-65. Triestina ima seveda najresnejši namen, da se ponovno povzpne med kadete, vendar lahko menimo, da naloga ne bo tako lahka kot nekateri menijo. Vse bo odvisno od igralcev.

Ce bodo ti zaigrali kot znajo, jih bomo verjetno ob koncu sezone po zdravljal kot zmagovalce. Sicer je se pregledal za podobna razmišljanja, ker je treba počakati vsaj na prve predprensvene tekme, ki bodo pokazale na odlike in hibe letošnje Triestine.

Stari in novi triški igralci so se včeraj polnoštevno zbrali na občinskem stadionu pri Sv. Soboti. Z izjemo Capitania in Vatte, ki se bosta prijavila kasneje, so bili danes prisotni Angileri, Beorhchia, Cantonar, Colavatti, Candussi, Canzian, Dallo, Di Bert, Del Piccolo, Ferrara, Gentili, Iannuzzi, Spiro, Mantovani, Mariani, Miani, Pez, Palcini, Pontone, Scala, Schipizza, Varglien in Zerlin II. Vse te so sprejeli predsednik Triestine grof Guarnieri, tehnični komisar dr. An-

nibale Frossi in novi trener, ki bo seveda tudi tu pa tam igral, Saard.

Kasneje so se igralci zbrali na sedežu Triestine, kjer sta jim grof Guarnieri in dr. Frossi orisala položaj in jih obvestila o poteku priprav.

Popoldne so morali vsi na zdravniški pregled in s tem se je praktično zaključil prvi dan v Trstu. Danes jutrat bo večina igralcev odpotovala v San Daniele del Friuli, kjer se bodo začele priprav za bližnje nogometne sezone. V furiansko mesece bodo odpotovali Beorhchia, Cantonar, Colovatti, Candussi, Canzian, Dallo, Di Bert, Del Piccolo, Ferrara, Gentili, Spiro, Mantovani, Mariani, Miani, Palcini, Pez, Scala, Vatta, Varglien in Zerlin II.

koncu poletja. Sokolovski si dolgo ni mogel odgovoriti, kaj ga tako privlači k Veri Grigorjevni, toda nekoč, ko se je prebudil dolgo pred svitom, si je rekel: da ni vendar Vera moja ljubezen, pozna in edina! Vse življenje je sanjal o njej in jo pričakoval. Nikoli ji ne bom tega povedal, obiskal jo bom jutri ali pa šele čez teden dni, molčal bom ali pa pričel pogovor o žuravljstvu, o življenju na Marsu, o Churchillu, o potezah, vseeno o čem, samo tega ne bom povedal. Moja sreča, moj večer, moja strast! Vera — tako te bom imenoval sam zase — kako vesel sem, da sem te dočakal!

Ni si dovolil pogostih obiskov pri njej, ker se je bal, da je ne bi razžalostil in vsakokrat, kadar se je notranje pripravil na srečanje, se je hkrati veselil in mučil ter čutil, da ni ničesar težjega od tistih besed, ki niso izrečene. Evo, pride, malo posesti, potem pa Vero pokličijo k bolniku, pa tu di čje je ne pokličijo, bo pač vstal — čas odhoda je, ne bo ga zadrževala, potem pa spet čel teden žalosti. Strasti in pričakovanja.

Danes je takoj opazil, da ni prišel ob pravem času. Vera je bila razburjena, ni pa vedel zakaj in potolažiti je ni mogel. Povedala mu je, da je umrl Fedosejev. Otrocičku Kudrjavcova je danes malo bolje in mati je vesela. Toda ne ve, da je otrok že vnaprej zapisan smrti Rese. Je sicer, da so v zadnjih letih marsikaj odkrili, toda vseeno... Ljudje zaupajo v medicino, z upanjem gledajo na zdravnika in pričakujejo rešitve... Obupen je občutek lastne nemoci! Sokolovski je odgovoril, da je človeško šele pričelo misliti. Sodobnikom se zdi razcepitev atomskega jedra skoraj čudež, toda za potomoštvo bo to osnovnoločka resnica. Kot odkritje kremenca in ognja ali pa kot izum kolesa. Je nekje neka doslednost in rast, to pa pomeni, da je tudi upanje.

«Res je, toda to je še abstrakcija,» je dejala Vera Grigori-

*) VOKS — vsevezno društvo za kulturne stike z zamejstvom (Op. prev.) — vsevezno društvo za kulturne stike z zamejstvom (Se nadaljuje)

vela strahotno tragedijo in drugič, da se morata takoj ločiti že zdaj, ker bo drugače umrla ali pa pristala v blaznici. In tretjič, seznanila se je z nekim zelo simpatičnim moškim, ki se zdaj ukvarja s trgovino, prišel je po kožuhovalino, ima sicer višjo izobrazbo, je advokat in končno ni niti komunist, je pa prišast komunizma, po potnem listu je Belgijec in stalno živi v Bruxellesu, toda po rodu je Rus. Z eno besedo, napravil je že poizvedbe, izstavil ji bodo potni list in čez teden dni bo odpotovala z njim v Belgijo. Seveda bo vzela Mašenjko s seboj, on obožuje otroke, dekletce bo tam šele dobilo pravo izobrazbo. In končno je v vsem to boljje i za Majo i za Mašenjko i za Sokolovskega. Jevgenij Vladimirovič pa jo je prosil samo eno — «Piši mi, kako je z Mašo...» Zena se je raznežila, ga poljubila in mu pustila na neobitem lici dve rdeči proglici.

Ko je odpotovala, je Sokolovski spoznal, da je ne ljubi in da je sploh nikoli ni ljubil. Ni se je več spominjal, toda pogosto je videl pred seboj Mašenjko. Sprva mu je Maja pošiljala redno razglednice z gotskimi čerkami in gradovi in mu sporočala, da je Mašenjka zdrava. Poslednjo razglednico je prejel tak pred vojno: Maja mu je pisala, da Mašenjka zelo ljubi svojega očima, da ni pozabila ruskega jezika, da jo vsi kličejo Mary, to je boljše kot Marija, v šoli jo imajo za eno najboljših, da pa ne more pripisati nekaj vrtic očetu zato, ker je odšla z učiteljico v kino. Sokolovski je komaj zaznavno dejal: «Mary» in vztrepetal od žalosti, ki je bila v njegovem glasu.

Dolga leta ni Sokolovski prejel nikakršnih vesti in ni vedel, ali je njegova hči še živa. Pred tremi leti je nekli inženir, ki je potoval z delegacijo v Belgijo, prinesel Sokolovskemu hčerino pismo. Mary je pisala, da ji je umrla mati še med vojno. V Belgiji je bilo strašno. Rusi so rešili ves svet in ponosna je, ker je Rusinja. Študirala je na univerzi, toda pustila je študij in se navdušila nad izraznimi plesi in vsi ji pravijo, da je zelo nadarjena, ker dajejo ti plesi hkrati ritem sodobnosti in plastičnost stare Helade. Upa, da se ji bo posrečilo priti za

nekaj časa v Rusijo in tam pokazati svoje plesne. Končno pa pripada bodočnosti Sovjetski zvezi, zamudila ni nobenega ruskega filma in niti enega predavanja o življenju v Rusiji. Oče tu pošilja dve fotografiji — eno iz študentskih let, druga, manjša pa jo kaže v hitoni. Ta je novejša, iz baletne šole. Sokolovski je z jezo skrtil plesalko v predal svoje mize, dolgo pa je z nežnostjo in začudenjem ogledoval drugo fotografijo, potem pa jo je obesil na steno in med dolgim gledanjem se je vsakokrat zažudil: ni mogel razumeti, da je to deklic z milim obrazom njegova hči, da jo ne ve zakaj imenujejo Mary in da med njima ni prav ničesar skupnega. Odgovoril je hčerki, le to nato pa mu je poslala kratko pismo: odhaja v Pariz, zelo se ji mudi, zelo je zadovoljna in ob tem se je dopisovanje pretgalo.

Po ponesrečenem zakonu se je Sokolovski z nezaupanjem vedel do samega sebe in kadar mu je bila vseh kaka ženska, se je prenehel srečavati z njo. Navdali se je svoje samote in ni sanjal niti o ljubezni niti o družini. Tako je živel do svojega petdesetega leta, ko je v tovarniškem klubu srečal žensko, ki je vzmirla njegovo dušo. Ni se spominjal, o čem se je pravzaprav pogovarjal z Vero Grigorjevno, ko sta se seznanila, toda zdelo se mu je, da o Bachovi glasbi. Kmalu zatem jo je srečal na cesti in jo prosil dovoljenje, če sme priti k njej. Prišel jo je obiskovati, ker je vse bolj in bolj čutil nujnost videti nasmeh, ki je osvetlil njen surov obraz, slišati njen tihi glas in občutiti njeno bližino.

Trpel je od nespečnosti, zaspal je takoj, toda sredi noči se je zbudil in ni mogel znova niti zaspati niti vstati in v teh urah se je spominjal slehernega srečanja z Vero Grigorjevno, vseh radosti — kajti tako čisto sta z začudenjem in priznanjem premišljala, da je v njujnih sodbah, okusih in nagnjenjih toliko skupnega — vseh pomot v besedah, nespozanumu, njenega rahlega obdobjanja, srha, namrščenih obrvi in ljubečih oči, tako gorečih, nerazumnih, kot nevihtna noč ob

neka 400 m pramo, ki ga je dosegel Gian Corrado Gross. Sergio Gregorio je osvojil naslov tudi na 1500 m dolgi progi, kjer je končal samo 2 desetinki sekunde od državnega rekorda. Tega pa je dosegel na 800 m.

Tudi med dekleti sta padla dva nova italijanska rekorda. Luciana Massezzjeva je prvo progo v štafeti 4x100 m v štirih slogih izboljšala rekord v hrbtnem slogu, štajeta Lazia pa je, posebno po zaslugi odlične Beneckove, izboljšala ženski klubski rekord na 4x100 m v štirih slogih.

Tehnični izidi današnjega dne prvenstva so naslednji:

400 m pramo
1. Daniela Beneck (SS Lazio) 4'58"4
2. Noventa (Can. Olona) 5'06"5
3. Cassera (Lib. Bergamo) 5'08"7
4x100 m v štirih slogih
1. SS Lazio (Segrada, Trani, Pa. squaletti, Beneck) 5'00"8
2. CS Fiat (Garbaccio, Schiezzari, Anicich, Camino) 5'03"5
3. AS Roma «A» (Massenzi, Galletti, De Zucco, Costoli) 5'09"2

1500 m pramo
1. Sergio De Gregorio (AS Roma) 17'57"8
2. Alfredo Rinaldi (RN Napoli) 18'12"9
3. La Monica (RN Napoli) 18'24"9
4. Spangaro 18'27"4
200 m hrbtno
1. Chiaffredo Rora (CS Fiat) 2'18"7
2. Chimisso (Mestrina Nuoto) 2'22"7
3. Della Savia (CS Fiat) 2'22"8
200 m pramo
1. Gian Corrado Gross (CS Esercizio) 2'37"4 (nov ital. rek.)
2. Giovannini (SS Lazio) 2'37"7
3. Lomartire (CS Fiat) 2'49"1
200 m metulček
1. Giampiero Fossati (Can. Napoli) 2'16"0
2. Val (Can. Olona) 2'21"2
3. Attanasio (Can. Napoli) 2'21"8

400 m pramo
1. Daniela Beneck (SS Lazio) 4'58"4
2. Noventa (Can. Olona) 5'06"5
3. Cassera (Lib. Bergamo) 5'08"7
4x100 m v štirih slogih
1. SS Lazio (Segrada, Trani, Pa. squaletti, Beneck) 5'00"8
2. CS Fiat (Garbaccio, Schiezzari, Anicich, Camino) 5'03"5
3. AS Roma «A» (Massenzi, Galletti, De Zucco, Costoli) 5'09"2

rednih umotvorov. Kinematografska podjetja pa so tožila, da ne morejo naprej. Na račun davčnih vijakov so se številne kinematografske dvorane tudi zapre. Podatki pa govore, da je bil lankoletni inkaso kinematografskih dvoran skoraj za 11 milijard višji kot leto prej, ko so inkasirali 140 milijard in pol lir. Toda ta povečanje gre na račun povišanja vstopnine, kajti število obiskovalcev se je od leta 1963 na 1964 skrčilo od 697 milijonov na 683 milijonov.

Seveda s tem še ni rečeno, da je bilo lankoletno skrčenje izredno, saj je najhujšo krizo italijanska kinematografija prebolela pred leti, ko je npr. število obiskovalcev kinematografskih dvoran v nekaj letih upadlo za 160 milijonov in je povprečno število filmskih predstav, ki jih je italijanski državljan na leto obiskal skrčnilo od 17 v l. 1955 na 13 v leto 1964. Kljub temu pa je Italija v okviru najbolj razvitih dežel Evrope, še vedno glede tega na prvem mestu, ker tako Nemei kot Angliji, Franciji, Švicarji in drugi še manj obiskujejo kinematograf kot Italijani.

Pri tem bi bilo treba dodati še nekaj števk o razdelitvi kinematografskih dvoran na premierske in druge ali tretje razredne dvorane, pa tudi o različnih vstopnicah, posebnost med Severom in Jugom ter med javnimi kinematografi in kinematografi, ki jih imajo v zakupu razne cerkvene in druge ustanove. Toda to bi nas privedlo predaleč in se bomo zato ustavili na kratko. Pri televiziji in radiu. Za radijsko in televizijsko naročnino so Italijani v minulnem letu plačali obilnih 17 milijard lir. Največ je šlo na račun naročnine 5 milijonov televizijskih sprejemnikov, kolikor jih je ob koncu lanskega leta bilo v Italiji. Po nekaterih računih se bo število televizijskih sprejemnikov v prihodnjih letih naglo večelo, kot hkrati upada število TV-sprejemnikov v javnih lokalih, v katerih jih je bilo ob koncu 1960. leta 103.620, ob koncu lanskega leta pa 95.189.